

TRANZSCENDENSFILM

Filmnovella Csajkovszkij műve nyomán. A kidolgozott film DVD kiadása: Internet, Nutcracker, Written and directed by Zoltan Demme.

Féltucat helikopter talajra ereszkedően, alkonyi égbolt előtt.

NARRÁTOR

Ezek a helikopterek egymás után repülnek ide. Egy titkot akarnak kibogozni. Egy kicsit bennünket, embereket jelképeznek. Mindenütt titkok vesznek körül minket és szeretnék megérteni ezeket. Olyanok vagyunk mint egy diótörő. Életünk során állandóan diókat törünk fel és megnézzük mi van a héj alatt. Ha nehézségek elé állít az élet bennünket, kemény diókkal is meg kell küzdenünk....

A kép elsötétül. Csajkovszkij Diótörőjéből a Nyitány zenéjére ritmikus vágással és úsztatással nyers zöld diókk, egészséges és érett szárazdiók, melírozott diók, gradienssell festett diók jelennek meg, emellett dióbelsők is, nyers, egészségesen száraz, férgesen száraz, összeaszott, poros, üres változatokban.

NARRÁTOR

Egyébként a Diótörő számos nemzet mesehőse is. Egy herceg, szépséges palotával, amely alatt rejtelmes pincék vannak. Rengeteg dió található minden pincekamrában a pókhálók között. És minden egyes dióban valamilyen titok megfejtése lappang.

A Főcím feliratai és a filmkészítők felsorolása közben félközeli, arisztokratikus fiatalemberként, frissen vágott, zselés hajjal, fekete kabátban, fehér selyemsállal, felbukkan a főszereplő, a Diótörő is, szemből fényképezve, arányos, finom, ápolt arccal, ezután oldalra fordul és előtűnik a különlegesen hosszú, nyúlánk álla, s az áll alá mindjárt fel is úszik egy kemény héjú dió, mindez a nyitány zenei csúcspontján, ezt követően a dióetűd folytatódik tovább.

Diótörő egy hercegi kincseskamrára és éléskamrára egyaránt emlékeztető helyiségben izgatottan nézelődik, halad előre. A mennyezetről vékony, finom fonalzatú, hálószerű zsákokban nyers zöld diók, egészséges és érett szárazdiók, karácsonyfára való ezüstdiók, aranydiók, melírozott diók, gradienssel festett diók lógnak, oldalt a falaknál lenn és a fali üregekben is finom zsákokban ugyanezek láthatók, másutt csomagolás nélkül, csupaszon áll kupacokban a dió. Ahogy a zene kiszélesedik, úgy Diótörő is egy nagyobb helyiségbe sétál át, ahol ugyanez látható, csak még nagyobb mennyiségben, még inkább hangulatkeltően.

NARRÁTOR

Végül pedig a Diótörő egy kedves kis bábu a romantikus évszázadok családjainál. Egy bábu, amelynek hosszú álla van, ezzel szokás megtörni a dióhéjat. Egy bábu, amely néha, éjszaka, megelevenedik.

Diótörő többféle feliratú diót talál. Az Univerzumon túli világ. A Földön kívüli civilizációk. A Mennyország. Stb. Végül a Pokol feliratú diót feltöri.

Egy érett diókat tartalmazó fa képe jön, három, dióbélszerűen elhelyezkedő öregúr dolgozik alatta, körülöttük diótároló edényekben rengeteg töretlen és feltört dió, dióbél, több felállított diódaráló, a beszélgetés közben az öregurak ezeken örölnék. Az egyik öregúr indiai, másik arab, harmadik európai külsejű. Részeg tavaszi virágzás övezi azonban őket, ezernyi színpompás virág nyílik a környező gyümölcsfákon.

DIÓTÖRŐ

Ez itt valóban a pokol? Teli virággal?

ELSŐ ÖREGÚR

Igen! Tessék, nézzen csak körül, igazán nagyon szívesen megmutatunk mindent! Ezek itt virágzó japán diófák. A kínai fűszeres dió virágai. Argentín szerecsendió-virágok. Indiai mangódió. Ez

pedig a korán érő mexikói dió. Ebből öt fa termést is hozott már az idén. Ezeknek a termését dolgozzuk fel éppen. Nagyon ízletes, vanília szagú diók.

MÁSODIK ÖREGÚR

Nem ez érdeklí. Arra kíváncsi, hogy vannak-e itt rajtunk kívül mások is.

HARMADIK ÖREGÚR

Senki uram. És teljesen természetes, hogy senki sincsen itt. A pokol ugyanis már nagyon régen nem itt van. A poklot lebontották, és a maradványait elhelyezték Önben, és minden más emberben! Nem érti. Gondoljon bele a következő dologba. Minden embernek vannak ilyen vagy olyan ellenségei, ám igazi ellensége mindenkinek csupán egy van! Saját maga! Ön huszonéves lehet, figyelje csak meg, hogy rombolja le szép csendesen saját magát a szervezete. Fogakat kell kihúzni, fejfájások jönnek, egyre rosszabbul alszik, elmúlik néhány év és néhány ősz hajszála is megjelenik.

MÁSODIK ÖREGÚR

Vagy gondoljon rá, mennyi marhaságot csinált már eddig is az életben! Mennyi mindent rontott el, ami ma már jóvátehetetlen! És egyre többet fog, bizonyos lehet benne sajnós. Mi minden lehetne pedig magából, mennyi mindent elérhetne, senki és semmi nem gátolhatná meg, csupán egy, egyetlen egy valaki!

ELSŐ ÖREGÚR

Nem kell nekünk itt ízenként megkínoznunk senkinek a szervezetét, elintézi azt saját maga! Nem kell nekünk rossz sorsra juttatnunk senkit sem, elintézi azt saját maga!

MÁSODIK ÖREGÚR

Igen. A pokol lényege, hogy megszűnt! Átalakult mindenkiben jelen lévő, pusztító vírussá! Pokol egyáltalán nincsen!... Itt boldogság és derű lebeg a levegőben.

Virághatagok úsznak ismét. Az utolsó mondatok alá visszaúszik a zene, halkán szárnyal még egy darabig, aztán lassan, csendesen elúszik.

Diótörőt látni az Univerzumon túli világ feliratú dióval egy komputer közelében.

DIÓTÖRŐ

Az univerzumon túli világ. Mi lehet a világegyetem határain túl? Létezhetnek más világok is mint az univerzumunk? Hm. Komputeren futtatható dió.

A diót egy komputer-torony kerek nyílásába pottyantja, annak kerek fedele rácsapódik. Zene szólal meg. A karácsonyfa-növekedés motívuma Csajkovszkij művéből. Diótörő keze villan a komputer-klaviatúra Enter gombján.

Megindult! Lehet hogy megtudom, mi van a világegyetemen túl?... Tovább! Tovább!...

Galaktikák nézővel szemben úszó csillagképei áramlanak a képernyőn az egyre gyorsuló és erősödő zenére, szélsébesen pörögnek a távolságmérő számok, a helynévjelzőn egymás után íródnak ki a Tejútrendszer, majd a távolabbi és még távolabbi galaktikák nevei.

Tovább! Tovább! Tudni akarom, mi van az univerzumon túl! Tovább!... (Megdöbben.) Az Aurus csillagok! Ők már iszonyúan messze vannak! Menjél!!!... Mi van a határon túl?!

A felcsattanó zenekari akkordra, a csillagképek nélküli sötétben a plusz-mínusz végtelen jel pattan elő, s a Nothing felirat villog.

Semmi? Mi az hogy semmi?Gyerünk! Menjél tovább! Menjél!

Diótörő nagy izgalmában addig üti a klaviatúrát amíg a gép végre megindul.

Hm...Visszafelé jön!... Visszajön a földre!... Tudom is miért! Plusz számokkal jött föl a végtelenig, elérte a plusz-mínusz végtelent, s átváltott mínuszba. Mindjárt ott leszünk, ahonnan elindultunk. A nullánál.

Visszapörögnek a galaktikák s a zenekari záróakkordnál a számláló megáll a nullán. Diótörő lezárja a komputert. Felemel egy újabb diót. Asztráanyag a felirat rajta. A hátoldalon a termékleírást böngészi. Csajkovszkij táncai közül a trepák szól.

DIÓTÖRŐ

Az asztráanyag a leglényege a világnak. Minden belőle áll, a galaktikák, a naprendszer, az ember, az állatok, a növények, az ásványok, a por, a víz, stb. Amit hagyományosan anyagnak érzékelünk, az azonban csak módosulása az asztrálmateriának, ami eredeti állapotában szellemi jellegű, nem megérinthető, nem megfogható. Mégis mindenütt az asztráanyag áramlik, ebből öltenek alakot a naprendszerek, ebből születnek az élőlények és ebbe merülnek vissza, hogy idővel, más alakban, megint újjáéledjenek. Az asztráanyagból következik a halhatatlanságunk, hogy hol emberként, hol más élőlényként időnként újjászületünk... *(Felemeli a fejét.)* Hm. Nézzük csak miféle ez az asztráanyag.

Feltöri a diót. Távolabbról nézve egy egészséges dióbél jön elő, ám kiderül, hogy nyüzsgő szürkésbarna egerek tömege sűrög itt, a héj hiánytalanul teli van tömve velük, felajzottan, éhesen szaglászni az asztráanyag után, ám ők se találják.

Új Csajkovszkij betét, a hópolyhek tánca szól.

DIÓTÖRŐ

(Újabb diókat keres. Felpillant.) Odakint esik a hó! *(Kiválaszt egy diót.)* Az Aranykor! *(Elolvassa a feliratát)* Mert egyszer elérkezik majd az annyira várt Aranykor! Az emberek homlokán kifejlődik a harmadik szem, a különleges érzékelő szerv, és általa végre észrevehetővé válnak a világegyetem rejtett működései! Az emberek tudni fogják végre, hogy hogyan keletkezett a világ! Tudni fogják végre, hogy hogyan keletkezett az élet! Tudni fogják, van Isten vagy nincs! Tudni fognak mindent! A földön a boldogság, a nirvána uralkodik el.

A kamera befelé halad valahová. Ahová megérkezik, ott dióbélszerű elrendezésben a normális szemek mellett még egy homlokszemmel is rendelkező férfiakat és nőket látunk, mindhárom szemük csukott, láthatóan felakasztották magukat. Üres dióhéjakat tartanak a kezükben. A kamera elindul kifelé.

Mi? Felakasztották magukat? Miután megtudtak mindent?

Diótörő az éléskamra újabb fülkéjébe megy át, másfajta diókat keres.

Másféle diók kellene. Olyanok, amelyekben élőlények, emberek, vagy emberfélék vannak!... Kellene valaki, aki beszélgetni is hajlandó velem!

Válogat a diók között. Végül a Sellők feliratú diót feltöri. Csajkovszkij sajkazenéje szólal meg.

Sellők. Mik is ezek?... Jaja! Emlékszem már! Egyik felük gyönyörű nő, másik felük hal.

A kamera halfejű és női lábú sellőkön halad végig, amelyek nem mozdulnak, láthatóan már élettelenek. Szardínia módjára össze vannak zsúfolva. Orrfacsaró büzt árasztanak, Diótörő fogja az orrát.

De borzalmas bűdösek!

Diótörő feltöri a Kisértetek feliratú diót. Leples kísértetek vannak benne összezúfolódva a mogyorószín és a fehér közötti árnyalátú lepedőkben, amelyen csak a szemek számára van nyílás Csajkovszkij indulózenéjéhez igazodva kikászálódnak a dióból a kísértetek, majd hálásan hajlonganak Diótörő előtt, s végül, ahelyett, hogy bármit mondanának, bármibe beavatnák, a zenére boldogan és villámgyorsan eliszkolnak.

Egy pillanatra! Legyenek szívesek! Transzcendens világokról szeretném kérdezni önöket!!

Már mindenki eltűnt. Diótörő feltör egy újabb Kisértetek feliratú diót ám ennek lakóival is ugyanígy jár.

Tovább keresgél. Felemeli az Angyalok feliratú diót Feltöri. Ennek belsejében hófehér kacsatollak állnak halomban, egy darabon sárgásbarna csirketoll is. Más semmi sincs itt. Csajkovszkij piccolo szólójára néha csomókban fel-felszáll a toll. Távolról kotkodácsolás, kukorékolás, hápogás hallatszik.

Diótörő átmegy egy másik helyiségbe. Itt a faunok, nimfák, kentaurok, boszorkányok, lidércek, manók, tündérek feliratú diókat nézegeti, de otthagyja őket. A földön meglát egy diót, amelyen félig még rajta van a zöld külső burkolat, másutt viszont össze van száradva. Felemeli.

DIÓTÖRŐ

Ezt töröm fel. Ezen felirat sincs.

Három ősz hajú, idős filozófust látunk, gyümölcsöskertben. Mindenféle színes, csillogó, ropogós gyümölcs sorakozik a filozófusok körül. Csillogó befőttesüvegek, csillogó gömbkancsók, gömbüvegek, gömbpoharak övezik őket, ezekben is színes gyümölcsök és gyümölcszírupok vannak. Csajkovszkijtől a Cukormeggy melódia szól.

DIÓTÖRŐ

Maguk mit csinálnak?

ELSŐ FILOZÓFUS

A zöld dióból, vadonatúj édes gyümölcsöket nemesítünk.

Emellett dió ízű almákat, dió ízű szilvákat nevelünk ki.

Bennünket a gyümölcs érdekel, nem a mag.

MÁSODIK FILOZÓFUS

És narancsokat nemesítünk enyhe dióaromával! Citromot

diózamattal! Ezeket a kémiai oldatokat adagoljuk az üvegekbe, a gyümölcsökhöz.

Kimondhatatlanul finom dió ízük lesz tőle!

DIÓTÖRŐ

Kicsodák maguk?

HARMADIK FILOZÓFUS

Filozófusok vagyunk.

DIÓTÖRŐ

Az micsoda is?

ELSŐ FILOZÓFUS

A filozófia a világ rejtelseire ad választ.

DIÓTÖRŐ

Új dolgokat mond? Új ismereteket ad?

MÁSODIK FILOZÓFUS

Hohó! Csupán a részletekben! A lényegről az ember már úgyis mindent tud.

DIÓTÖRŐ

Mi az, hogy mindent tud? Semmit se tud.

MÁSODIK FILOZÓFUS

De bizony, hogy mindent tud ám! A legtöbb ember nem szívesen fogadja el, hogy a világról minden lényeges kiderült már! Pedig így van! Lesznek persze felfedezések ezután is, de azok már csak a részletekről adnak pontosabb képet. Felfedezik majd az AIDS gyógyszerét, gyógyítják majd a rákot, és így tovább. Lényegileg új ismeretek a világról azonban már sohasem derülnek ki. A lényegeket már megtudtuk.

DIÓTÖRŐ

Már hogy tudtuk volna meg? Sejtelmünk sincs a túlvilágról, az univerzumon kívüli világokról, a földön kívüli civilizációkról.

HARMADIK FILOZÓFUS

Mert nem léteznek uram. Hiába szeretnék sokan, hiába szeretném én magam is, mégsem léteznek.

DIÓTÖRŐ

De ha majd a fénynél gyorsabban utazgatunk a galaktikákban, akkor majd kiderül, hogy ...

MÁSODIK FILOZÓFUS

Nem derül ki semmi uram. Egyébként a fénysebességnél nincs nagyobb sebesség, és nem lesz a százezredik emberiség élete során sem. Mondom! Minden lényegeset tudunk!

ELSŐ FILOZÓFUS

Uram! Hiába törögeti fel a diókat! Nincs azokban semmi jelentős! Elfogytak a falrengető titkok, a legfőbb rejtelmek ma már! A külseje, a héja lett az érdekes mindennek, mivel a mag üres. A gyümölcs! A gyümölcs a fontos végre és nem az üres magház!

MÁSODIK FILOZÓFUS

Tudja, hogy a paradicsomban mennyi pompás gyümölcs termett? Cseresznyék finom diózamattal átítatva! Ananász enyhe dióaromával! Dió ízű körték is! Sürgősen létre kell hozni az édenkertet itt a földön! Ezzel kellene foglalkozni magának is. Ez a dolga a gondolkodó embernek ma már!

DIÓTÖRŐ

És a lényeg? Mi ez a hatalmas világmindenség, hogy került ez ide, mért van itt? Mi a lényege?

A filozófusok semmi se válaszolnak. Öntögetik a szirupokat, nemesítik a gyümölcsöket mélyen elmerülve a munkában.

DIÓTÖRŐ

A lényeg!... Az eddig elmaradt!...

Nincs válasz. Diótörő megleléli a némaságot és átmegy egy másik kamrába és újult erővel keresgélni kezd.

Csajkovszkij ironikus zenéje. Vége felírat.